

7829
Nagy József (összeáll.) Gyergyó digitális szövegtára.
Lelőhely: adatbank.ro/Szövegtárak/Székely honismereti tár

CSIK GYERGYÓ ÉS KÁSZON
LEIRÁSOK

L. 812.
KÉT t. i. ÁTALÁNOS ÉS RÉSZLETES

OSZTÁLYOKBAN.

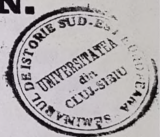
Kis Batzoni **BENKŐ KÁROLY** által.

KOLOZSVÁRTT.

NYOMATOTT AZ ÉV. REF. TANODA' BETŪIVEL.

STEIN JÁNOS által

1 8 5 3.

297/949

9. Kilyénfalva.

F. Inkább északi felében határának, teres helyen délről hosszan északra terjedve.

Sz. K. Cs. Jenőfalva és Kartzfalva 6. D. Te-kerőpatak $\frac{1}{4}$, Gy. Sz. Miklós $\frac{3}{4}$ ora. Ny. Ujfalu mel-lyel ugy szólva szinte öszve van kapcsolodva, E is Gy. Sz. Miklós.

E B. 1. György Márton. 2, Czirják Márton. 3. Ambrus János. 4. András István. 5. Péter Mi-hály. 6. Borka Antal. 7. Kolozsi János. 8. Ferentz Antal. 9. Jakab Áloiz. 10. Gergelly János. 11. Ba-lázs Ferentz. 12. Benedek István. 13. György Im-re s a t.

Köz É. Van egy Templomok kerítésével kőből építve a R. Catholicusoknak éppen a Falu közepén, tornya rajta lévő irás szerint 1831-ben ujjtattott; a Kilyénfalvi megye az 1848-diki C. Schematismus szerint 1743-ban állittatott fel.

N. Források nints, kénköves lévén földjek annak fojtó lége miatt nem áshatnak kútat, noha sokszor próbálták. A visszá folyó pataka vizével élnek a la-kosok, de a mely száraz időben—mint fennebb emli-tődött—és télben kiapadván más faluból messzünnen kéntelenek hozni vizet, mely isszonyu bajos kivált tüzi vész alkalmakor.—Végre következnek a

Viszszá keblezett vagy revindicált Havasok.

F. Igen nagy kiterjedésűek Cs. Madarastól fog-va félkörben körül lévő falukat Kászon Ujfaluig, és a Gyemesi szoröss tájékait kivéve, egész Csiknak Gyergyónak és Kászonnak éppen Moldova felőlli szé-lein fekszenek, azt hosszában környül övezve, hon-nan önként következőleg ugyan ez a szomszéda is

kivülről, belőlről pedig Csik Gyergyó és Kászon több falvai.

N. Azért neveződnek vissza keblezetteknek, hogy a Törökök részint Havasalföldéhez, részint Moldovához csatolván, elfoglalták volt ezen havas részeket. — 2-dik József Császár a Török háboru előtt körül bé 1785-ben vagy 1786-ban Törökökből és Erdéliekből alkotott vegyes Biztossággal kijártatván, ennek költségeiért vette kezébe a Kintstár. Később 2-ik József Császár a Székely katonaság kiöltöztetésére (mundirozására) ajándékozta, mivel ők eddig ön költségeiken öltözködve katonáskodtak. Mind a Törökökkel határ Levél, mind az irt Császár Adománya (Donatioja) megvannak a volt 1-ső Székely Gyalog Ezred Levéltárában eredetileg. Ezen havasok általánosan Ditrohoz, Szárhegyhez, Gy. Sz. Miklós-hoz, Tekerőpatakhoz Gyergyóban; Cs. Sz. Domokos-hoz, Szent Tamáshoz, Jenőfalvához, Kartzfalvához, Dánfalvához, Madarashoz, Sz. Miklós-hoz, Delnéhez, Pálfalvához, Csomortánhoz, Csobotfalvához Fel Csikban; Mindszenthez, Ménasághoz, Sz. Györgyhez, Sz. Mártonhoz, Csekefalvához Al-Csikban; Kászon Ujfaluhoz, K. Jakabfalvához, K. Altizhez, K. Impérfalvához, Kászonban tartoztak. A fennirt falvaknak széjjbeli határaikból foglalvák; ma is megvannak leveleik azokról.

Márpatakon lakik a vissza keblezett havasokra felügyelő Tiszt—mos tKoch Ur, egy Cs. K. Erdősz, és egy Ellenőr irnokával. A mi évenkénti egész tiszta jövedelmeket illeti: „Az árverési Jegyző-Könyv (Licitationis protocollum) régebbi időkről bizonyítása szerint tízenkétezer Váltó Rhénes forintokat térszen.

Részint megvoltak vagy azután keletkeztenek több számú lakok, faluk, e helyyeken ma a következő telepek léteznek feliben vagy pediglen egész-

ben oda tartozók s azoknak írt Előljáróitól kormányoztatok.

1. Bélbornak fele a másik része Ditroé.
2. Hollonak fele, — fele Ditroé és Szárhegyé.
3. Zsedánpataknak } Többi a
4. Békásnak } hasonfelek Gyergyó Sz.
5. Damunknak } Miklóséi.

Márpatak Tölgyessel egy melytől délre és vele öszvefüggőleg áll, Damunkot Ivánostól csupán a Damunk vize, — mely keresztül folya — választja el, fele Ivánoshoz tartozik, de a másik fele a mint említődött Gy. Sz. Miklóshoz, Damunknak a végiben vele öszve kapcsolodva van Tikos — Köszörü kőpatak Békáshoz tartozik Ivánossal éppen által ellenben, Ivános pedig a Fel-Csiki Hatfalvak u. m. Madaras, Kartzfalva, Dánfalva, Jenőfalva Sz. Tamás és Sz. Domokos tulajdonak.“

6. Tikos
  7. Márpatak
- } mind kettő egészen

Emlitet Holló nem messze fekszik Békástól, két részekből t. i. alsóból és felsőből áll. Verőfénnye déli oldalán van egy kösziklában 20 vagy 25 lépés bánya kezdet (stolna) de a melyet félben hagytak. A kis Besztercze vizén tulli vissza keblezett havasokon a Szárhegyei Mezővész északi bütüje irányában, bővön találatnak vaskövek, hol most indítottak jó moddal a Segesváriak egy vashámort.
